

Előfizetési ár:

Postán küldve:

Egész évre 32.—
Fél „ 16.—
Negyed „ 8.—
Egy hóra 3.—

ELLENZÉK

POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési ár:

Házhoz hordva:

Egész évre 32.—
Fél „ 16.—
Negyed „ 8.—
Egy hóra 3.—

Szerkesztőség:

Kolozsvárt, Deák Ferenc-utca 35. sz., em.

Alapította: Bartha Miklós.

Kiadóhivatal:

Kolozsvárt, Deák F.-utca 35. Telefon 9.

A válság.

Mikor megjött Bécsből az örömhír, hogy a Tisza-kormány megbukott, mindenki azt hitte, hogy a kormányválság nem fog sokáig tartani és pár nap alatt meg lesz az új miniszterium. Azóta azonban már két hét is elmúlt és még ma sem lehet semmi bizonyosat tudni a jövő kormányra nézve. A legújabb hírek szerint gróf Khuen volt miniszterelnök erőlködik ugyan, hogy magához ragadja a hatalmat. Memorandumot terjesztett a király elé, amelyben mindent ígér, hogy a király őt bizza meg kabinetalakítással. Khuen e felkínálkozása aligha fog sikerülni, mert a király is azt tartja, hogy elég volt egy sütetből egy lepény.

A válság megoldását, mint a legtöbb hír mondja, erősen megnehezíti a kiegyezés homlokterbe való előállítására, amelyről Návay, volt képviselőházi elnök is így nyilatkozott:

— Nem habozom kijelenteni, hogy véleményem szerint az új kormánynak át kell vállalnia az Ausztria és Magyarország közt a gazdasági kiegyezés kérdésében kötött megállapodásokat. A kiegyezési tanácskozások eredményének ily honorálása nélkül a válság megoldása abszolúte lehetetlen.

A Tisza Istvánhoz közel álló „Az Ujság” írja:

A királyi kihallgatásokon az a kérdés is fölvetődött, hogy nem volna-e célszerű az ügyek vitelét hivatalnokminisztériumra bízni, amelynek parlamenti szereplése csupán az indennitás, a háborus szükségletek és a kiegyezés előterjesztésére és letárgyalására szorítkoznék. Ilyen kabinet kinveztetése a mai pártviszonyokat tulajdonképpen érintetlenül hagyná, az új kormány a pártpolitikai kérdésekbe semmi szín alatt nem avatkozna, mivel pedig a választójog dolga e kérdésektől elválaszthatatlan, ennek a reformnak még csak előkészítését sem venné programjába. A kabinet tagjai a mostani adminisztratív államtitkárok lennének, miniszterelnök közülök a rangban legidősebb. Ezt azt ideát — amelyet jobb hiányában állítólag Wekerle Sándor is melegen támogatott.

Az Apponyi vezérlete alatti függetlenségi párt elhatározta, hogy várakozó álláspontot foglal el mindaddig, amíg nem ismeri az új kormány programját. Ha ez megfelel az egységes magyar nemzeti politikának és előbbre viszi a nemzeti jogokat, ha az általános, egyenlő, titkos választói jog, a demokratikus és szocialis alkotások terén megfelel a párt álláspontjának és ha az eddigi korrupt kormányzati rendszerrel véglegesen szakítani akar: az esetben kész a párt ezen programot támogatni, — ellenkező esetben pedig kész minden alakulattal szemben politikai eiejét és ellenőrzését hatékonyan kifejteni. Mindenesetre megkívánja a párt, hogy — mint a volt ellenzéki pártok legnagyobbjának — az őt jogosan megillető befolyása és sulya meg legyen minden irányban a válság megoldásánál.

A válság megoldására vonatkozó intézkedésekben e hét közepéig szünet következik be. A király előreláthatólag csak pénteken lehet ismét abban a helyzetben, hogy tőlük kihallgasson politikusokat. Az eddigi hírek szerint kihallgatásra mennek még Serényi Béla gróf és Lukács László.

Burián homo regius.

Mint már szombaton jelentettük, Burián báró közös pénzügyminiszter a király megbízásából Budapestre érkezett, hogy ott kiegészítse bizonyos vonatkozásokban azt a képet, amelyet őfelsége a magyar politikussokkal folytatott informáló megbeszélések során a kormányválsággal összefüggő kérdésekről nyert.

Burián báró küldetéséről a következőket mondta:

— Őfelsége azzal bizott meg, hogy tájékozódjam a parlamenti pártok vezéréinél, hogy minő felfogást tanúsítanak azokkal a kérdésekkel és várható eshetőségekkel szemben, amelyek a kibontakozás előterében vannak és megismerjem a magyar politikai világ hangulatát. Feladatom eddig terjed és nem tovább. Tudomásul veszem a politikusok információit s tapasztalataimról jelentést teszek a felségnek.

Burián eddig Andrássyval, Wekerlével, Tóth Jánossal, Károlyi Mihállyal és Khuenel tárgyalt.

Választás. Szamosujvárt szerdán országgyűlési képviselő-választás lesz. Egyedüli jelölt Kopár Gerő munkapárti.

Lapunk előfizetési ára:

Negyedévre	8 K
Egy hóra	3 K
Egész évre	32 K
Félévre	16 K

A háború hírei.

Mozgolódnak az oláh csapatok. — Harcok az olasz fronton. — 500 újabb fogoly. — Visszavert angol és francia támadások.

A harcterekről a hivatalos jelentések tegnaptól a következőket tudatják:

Az oláh fronton a Putna-völgyben véresen visszavertük az oláh csapatok előretörését.

Olasz harctér: San Marcó területén Görce mellett Sonnenend százados osztagai ügyes előretöréssel visszavetették az ellenséget legelső árkaiba, az ellenség 10 tisztet, 500 főnyi légénységet és négy géppuskát hagyoit kezünkön. Olasz repülők bombázták Triesztet és egyéb istriai helységet. Triesztben megöltek egy asszonyt és egy gyermeket.

Nyugati harctér: A Witschäte szakaszban az erős tüzérségi harc tegnap is tartott. Lens és Queant között szintén élénk maradt a tüztevékenység. Az angolok éjjel Lensnél, a Souchez patakánál és Monchytól északra támadtak visszavertük őket. Nehány helyen Lensből délnyugatra még folyik a harc. Az Aisne mentén és a Champagnéban általában csekély volt a harci tevékenység.

Moldovában a két utóbbi éjjel a Susita és a Putna-völgy között visszavertünk román előretöréseket. Macedóniában a Wardar-tól nyugatra több ellenséges századnak Humától délre és Alcák Mahnál intézett támadása a bolgár állások előtt veszteségteljesen megghiusult.

Maros-Tordamegye és a választói jog.

Maros-Torda vármegye törvényhatósági bizottsága közgyűlést tartott Szász József főispán elnöke alatt, amelyen a következő határozatot hozta:

„A törvényhatósági bizottság Kisküküllő vármegye törvényhatóságának átiratát tudomásul veszi s kijelenti, hogy az általános, egyenlő, községenkénti titkos választói jog minden megszorítás nélkül való törvénybeiktatásának nem hive, hanem kívánja, hogy ezen kérdés ügy oldassék meg, hogy a magyarság szupremáciája a választói jog kiterjesztésével is megóvassék és kifejezésre jutassék.

Hogy fogadták az oláh betörőket Brassóban az oláhok?

Mint már megirtuk, egyik legrégebb lapjuk az erdélyi oláhoknak, a „Gazetta Transsilvania” a szerkesztő-kiadó megszökeése folytán megszűnt. A hazaáruolt oláh lap, mikor az oláhok Brassóba bevonultak a következő üdvözlő vezércikket közölte:

Isten hozott!

„Isten hozott! — e rövid, de mély értelmű szavakkal üdvözölte Brassó város immár oláh polgármestere mult kedden a dél-

ceg oláh ezredet, vitéz tisztjeit és katonáit, akik leirhatatlan gyorsasággal — amely örökön-örökké csodaként fog fennmaradni — szinte repülve (?) lépték át a Kárpátok ormait és szakadékeit, megtörve az osztrák-magyar hadsereg (?) ellenállását és — elfoglalták Brassót.

Isten hozott benneteket! kiáltjuk mi, egy-ugyanazon vér- és hiübeliek* és akik itt maradtunk az oláh kultúra e régi gócpontjában, a **Kárpátok oroszlanjai felé**, kik rövid pár óra leforgása alatt 400 kilométernyi vonalon küzdötték át magukat a legyőzhetetiennek hitt Kárpátok ormáin.

Isten hozott benneteket! . . .

És ha nem fogadhattunk benneteket úgy, amint szerettük volna s ha sokunknak, akik láttunk benneteket győztesen bevonulni a Barcaságba, eltikkadt a hangunk, mert meglepetésünkben **kőve váltunk** — bocsásatok meg ezért!

Igen nagy a csoda, amely lelki szemünk előtt néhány nap óta kibontakozik, hátártalanul nagyszerű és elképzelhetetlen az a vallomás, amelynek hogy szemtanúi lehessünk, megengedett nekünk s nagyon súlyosak voltak szenvedéseink, amelyeket a **Feltámadás napjainkig túrnunk kellett!**

Meglepődve állunk még ma is és nem találunk szavakat, amelyekkel méltón kifejessük azt az örömünket, hogy évszázados szenvedéseinkből megváltattunk, ismételten is megtörüljük kisirt szemeinket, kérdezve önmagunktól, hogy: Lehetséges-e ez? . . . Lehet? . . .

. . . Igen! Lehetséges! Az volt!!

Desteapta-te Romane! Ébredj!

I. Ferdinánd nagy királynak dicsőséges hadserege itt van közöttünk! — Útját a megváltás órája s a felszabadító testvéreink megérkeztek.

Isten hozott benneteket és Istennel menjetez tovább! A **Tisza és a tenger között lakó oláhságnak jövője nyugszik szuronyaitokon!**

Isten hozott és előre is Istennel! Nemzetünkért és királyunkért!"

Olasz fenyegetés.

Újabb offenzívát jelentenek.

Mint a legújabb hírek mondják, az általános jelekből ítélve, az olasz offenzíva már elérte tetőpontját. Ezt most maguk az olasz lapok is elismerik, de közülök a legtekintélyesebb, a *Corriere della Sera* biztosra jósolja, hogy két héten belül egy új, az ediginél hatalmasabb olasz támadás indul meg, melynek célpontja a Herma-front volna.

Ellenforradalom Oroszországban.

Stockholmból jelentik: Oroszországból egy idő óta szórványosabban jönnek a hírek, de kitűnik ezekből a jelentésekből is, hogy a helyzet zavarosabb, mint előbb volt és a fiatal orosz szabadságot máris komoly veszedelem fenyegetik. Az ellenforradalom újabb időben teljes erővel dolgozik s úgy látszik, tért hódít. A vidéken sok helyen annyira anarchisztikusok az állapotok, hogy a jómódu lakosságon pánik vesz erőt és kezd elmenekülni. A még mindig a Péter Pál-erődben fogva tartott cári család sorsa különböző rétegekben aggodalmat és nyugtalanságot kelt.

Agitációk indultak meg a kiszabadításuk érdekében s ezt a mozgalmat angol és francia részről támogatják. Erről az oldalról igyekeznek mindenképen hangulatot csinálni, abban a reményben, hogy most a cárt játszhatják ki ütőkártyának, a pacifista irányu forradalmi mozgalom ellen.

HIREK

— **Elköltözött a városi adóhivatal.** Pótor Dezső, a városi adóhivatal fáradhatatlan és nagymunkásságu főnöke a következő hirdetményt bocsátotta ki: Kolozsvár szab. kir. városban az adózó közönségnek tudomására hozatik, hogy a városi adóhivatal helyiségeit Deák F.-utca 2. sz. alól folyó év június hó 2-től kezdődőleg Farkas-utca 4. szám alá helyezte át. Kolozsvár, 1917. június hó 1. Pótor Dezső v. adóhivatali főnök.

— **Dr. Kiss Menyhért** ismert jeles poéta, aki lapunknak is több éven át volt belső dolgozó társa eljegyezte Molenda Bertát, Molenda János belügyminiszteri főszámtanácsos, földbirtokos és felesége, született Lindmayer Berta leányát.

— **A kolozsvári nők figyelmébe.** A jelenleg Nagyváradon székelő kolozsvári honvédkerületi parancsnokság igen érdekes pályázatot hirdet, amelyet igen melegen ajánlunk a nők figyelmébe. A kerületi parancsnokságnak ugyanis női alkalmazottakra van szüksége. Az olyan nők, kik már alkalmazásban voltak 240 korona havi, akik pedig még semmi irodai gyakorlattal nem bírnak, havi 160 korona fizetést kapnak. Előnyben részesülnek, akik Kolozsvárról már most átmennek Váradra, továbbá rokkant tiszték hozzátartozói. Akik Nagyváradra át akarnak utazni a hivatal elfoglalása miatt, III. oszt. ingyen vasuti jegyet kapnak oda.

— **Hazaeresztik a bányászokat.** Bécsből táviratozzák: A hadsereg főparancsnokság, hogy a szén a télire biztosítsa, elrendelte, hogy a bevonult szénbányászok összes évfolyamait visszabocsátják a bányába és pedig azokat is, akik a harctéren teljesítenek szolgálatot.

— **Elvesztett függő.** Tegnap délután a Szent István-templom előcsarnokában egy az apró briliánsokkal körített ékköves fülönfüggő. A becsületes megtaláló adja be Majális-utca 8. szám alatt, vagy az „Ellenzék“ szerkesztőségéhez, ahol illő jutalomban részesül.

— **Az orosz cselédek forradalma.** Berli munkatársunk táviratozza: Az orosz cselédek is csatlakoztak a forradalomhoz. A napokban gyűlést tartottak Pétervárott és annak határozata értelmében azoknál a családoknál következő ultimátumot nyújtottak át: 1. A havibérnek nyolc rubelről huszonöt rubelre való emelése, kimenő minden vasárnapon és ünnepnapon és kétszer hetenként kimenő éjszakára. Teljes szabadság a továbbképzésre.

— **Püspök a bécsi nők fényűzése ellen.** Bécsből jelentik: A Szent István-templomban ma a bérálás alkalmával feltűnt sok bérmaanya fényűző modern ruházódása. Pflüger felszentelt püspök ennek látiára hangosan megróttá az asszonyokat.

— **Ilyen ruhában — mondta — lehet színházba menni, de nem ilyen szent aktushoz a templomba.**

— **Az amerikai kincses-terem.** Az Egyesült-Államok kormánya a washingtoni kincstári palotában új kincses-termet építtetett, amelynek biztonságáról a legmesszebbmenő gondoskodás történt. A terem külső fala két láb vastag téglafal, amelyet belül egy teljesen szabad acélhálózat, majd egy félhüvelyk vastagságu acélfal fed. Az acélhálózat villamossággal van megtöltve és a legcsekélyebb érintésre egész sereg véscsengőt hoz működésbe, úgy hogy a betörés kizártnak látszik. A terem ajtaja több tonnát nyom, de azért aránylag igen könnyen nyílik ki az előtt, aki ismeri a titkát. A feinyitására négy kulcs szükséges, amelyek mindegyikét egy-egy magasrangú hivatalnok őrzi. Ez idő szerint ötszázmillió dollárt őriznek a kincstár értéktermében.

Egy jó karban levő gyermek tolokocsi megvételre kerestetik. Munkácsi-utca 11 sz.

LEGUJABB

Az „Ellenzék“ távirat-telefon- és expressz-tudósításai.

A király Polában.

Budapest, június 4.

A király június 3-án Polába érkezett és egy motornaszádon azonnal a Novara parancsnoki hajóra vitette magát. Itt jelentést tettek az uralkodónak a legutóbbi otrantoi tengeri csata részleteiről. Egyben közölték az uralkodóval, hogy a Novara akkor könnyű sérülést szenvedett, de már kijavították. Később az uralkodó a Viribus Unitis nagy csatahajóra szállt, ahol megreggelizett. Délután Laibachba és onnan Adelsbergbe utazott, ahol a királyné várta.

Legujabb hajósülyesztések.

Budapest, június 4.

Berlinből jelentik, hogy az admirális jelentése szerint Irorszag nyugati partján és a csatorna kijáratánál a német buvárhajók ismét több hajót sülyesztettek el 18.000 tonna társasággal. Egy német repülő pedig Lebera orosz repülőállomást bombázta igen jó eredménnyel.

A német vezérkar jelentése.

Budapest, június 4.

A német vezérkar jelenti, hogy a nyugati harctéren Wischäte hajlásánál a legerősebb tüzérharc folyik.

A szocialista konferencia.

Budapest, június 4.

Stockholmból jelentik, hogy a német szocialista többség küldöttsége Scheideman képviselő vezetésével és Stauning dán miniszterrel Stockholmba érkeztek. A tárgyalások a németeknek június negyedikén kezdődnek. Legközelebb idevárják az angol munkapárt küldöttségét is.

Repington ezredes az olaszok erőlködéséről.

Budapest, június 4.

Hágából jelentik: Repington ezredes azt írja a Times-ben, hogy az olasz fronton nem lehet gyors győzelemre számítani. Az osztrák-magyar haderő nagyon erős és olyan a helyzete, hogy könnyen védekezhetik, annál inkább, mert Brusziiov tévlensége folytán tüzéségét és fölösleges csapatait az orosz frontról az olasz frontra vezényelhette. Az ellenséges támadások oly hatalmasak az az olasz fronton, hogy gondolni sem lehet arra, hogy az olaszok győzelmet arathassanak. Ez hiu remény és nagy hiba lenne erre számítani.

A békét nem a pártok csinálják meg.

Budapest, június 4.

Mint Genfből jelentik, Ribot francia miniszterelnök kijelentette, hogy nem pártok csinálhatják meg a békét, mert hiszen ha ma a szocialisták akarnak békét kötni, holnap ugyanezt a jogot vindikálják maguknak a klerikálisok. Békét csak az egész ország köthet, az egész ország hatalmi végrehajtó szerve pedig a kormány.

Nyilvánosságra kell hozni a szerződéseket.

Budapest, június 4.

Rotterdamból jelentik: Legújában ismét erősen követelik Oroszországban, hogy tegyék közzé a titkos szerződéseket. E források szerint Miljukov rövid idővel visszavonulása előtt kijelentette, hogy e szerződések nyilvánosságra hozása végzetes hatá-
su lesz. Plehanov, Miljukov utódja szintén kijelentette a dumában, hogy a titkos szerződések közzététele teljesen átalakítaná Oroszország közvéleményét és egészen új politikai konstellációt teremtene. Mindebből könnyen lehet arra következtetni, hogy a szerződések Oroszország nem valódi érdekeinek figyelembe vevésével készültek, hanem más hatalom érdekeit szolgálják, nevezetesen Angliáét. Ez maga is érthetővé teszi, miért féltik a mostani szövetségi rendszert a szerződések közzétételeitől.

Kik mennek Stockholmba?

Budapest, június 4.

Bernből jelentik: A francia szocialisták közül tízenketten utaznak Stockholmba, akiknek fele a többségi, fele pedig a kisebbségi pártokhoz tartozik. A többség képviselőiben a többi közt Guesde, Sembat, Bracke és Renaudel, a kisebbség képviselőiben pedig Longuet, Mistral, Parvy és Pressemane megy a svéd fővárosba.

A francia nagy sztrájk.

Budapest, június 4.

Genfből jelentik: A párisi sztrájkmozgalom áterjedt már az egész lyoni tartományra is. Boulogne-sur-Seineben 1600 munkás sztrájkolt. A hadfelszerelő gyárakat be kellett zárni. Párisban huszonhárom újabb gyárban mondták ki a sztrájkot.

Víz alatt Milanó.

Budapest, június 4.

Bécsből jelentik: Luganóból érkezett táviratok szerint Milanót egészen eldöntötte az árvíz. A Comón bárkákkal tartják fenn a forgalmat.

Cadorna be akarja fejezni a háborút.

Budapest, június 4.

Bernből jelentik: A Corriere della Sera azt írja, hogy az olasz offenzívában beállott szünet csak ideiglenes. Cadornának az a célja, hogy jól átgondolt stratégiai tervével befejezze az olasz háborút.

Színház.**Téli Színház.**

Kedd: Csárdáskirályné. (Bérlet 193 szám A)
Szerda: A métely. (Előszór. Bérlet 194 szám B)
Csütörtök: D. u.: A Vengerkák. (6 szor. Mérsékelt helyárrakkal.)
Csütörtök: Este: Mánás Miska. (49-ed-szer. Berky Lili és Ihász Aladár együttes vendégjátéka. Bérlet 195 sz. C)
Péntek: Bajazzók. (Uj betanulással és uj szereposztással. Az idei évad 49-ik opera-előadása.) Előtte: Mindörökké, ámen! (Ujdonság 8-adszor. Bérlet 196 sz. D)
Szombat: D. u.: Árgyil királyfi és Tündér Ilona. (Gyermekelőadás mérsékelt helyárrakkal.)
Szombat: Este: Éva. (50-edik előadás. Berky Lili és Ihász Aladár együttes vendégjátéka. Bérlet 197 sz. A)
Vasárnap: D. u.: Cigányprimás. (Mérsékelt helyárrakkal.)
Vasárnap: Este: Luxemburg grófja. (Berky Lili és Ihász Aladár együttes vendégjátéka. Bérlet 198 sz. B)

Berky Lili és Ihász Aladár együttes vendégjátékai. Csütörtökön este a „Mánás Miska“-ban kezdik meg Berky Lili és Ihász Aladár néhány estére terjedő együttes vendégjátékait. Szombaton este Lehar „Évá“-jában folytatják fellépéseiket. Ez előadásnak a kettős vendégjátékon kívül különös érdekességet ad ama körülmény, hogy szombaton este jubilál színpadunkon az „Éva“. Ötvenedszer fog ez estén színrekerülni. Vasárnap este a „Luxemburg grófja“-ban lépnek fel Berky Lili és Ihász Aladár. Mind a három együttes vendégjátékot rendes bérletfolyamban és rendes helyárrak mellett tartják meg.

Bajazzók. — Mindörökké ámen. Uj bemutatással és uj szereposztással fog pénteken este Leoncavallo gyönyörű zenéjű daljátéka, a „Bajazzók“ színrekerülni. Ez lesz ebben az évadban a 49 edik opera-előadás. Előtte a „Mindörökké ámen“ c. egyfelvonásos fogják adni.

Délutáni előadások. E héten három mérsékelt helyáras délutáni előadás lesz a színházban. Csütörtökön, Urnapján délután a „Vengerkák“-nak lesz a hatodik előadása, szombaton délután az „Árgyil királyfi és Tündér Ilona“ c. mesejátékot fogják gyermekelőadásként adni, vasárnap délután pedig ugyancsak mérsékelt helyárrakkal a „Cigányprimás“ fog színrekerülni.

A Pogrom — utoljára. Holnap kedden lesz a Pogrom című hatalmas amerikai filmszenzáció a Szinkör-mozgóban utoljára látható.

Egy viharos élet. Ez a címe annak a nagyszabású amerikai filmujdonságnak, melyet szerdán délután 4 órakor a Szinkör-mozgó, csütörtökön délután 2 órakor pedig az Uránia-színház fog bemutatni.

A Spinx rabja — Psilanderrol. Psilander legújósó alakítása, a Spinx rabja kedden fog Károlyvározt az Egyetem-mozgóban utoljára színrekerülni.

A sötétség hercege. Az idei évad egyik legérdekesebb filmszenzációját, „A sötétség hercege“-t szerdán és csütörtökön fogja az Egyetem-mozgó bemutatni.

A pénz. A Nordisk-gyár legújabb remekműve, a „Pérez“ kedden és szerdán lesz az Uránia-színházban látható.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Magyary Mihály

Szerkesztő: Dr. Polcz Radó ügyvéd.

Szinkör-mozgó.

Előadások	Előadások
hétköznapokon:	ünnep- és vásárnap
Első előadás 4 órakor	Első előadás 2 6
Második „ fél 6 „	Második „ 4 fél „
Harmadik 7 „	Harmadik „ 5 „
Negyedik fél 9 „	Negyedik „ 7 fél „
	Ötödik „ 8 „
	Hatodik „ 10 fél „

Műsor:

Szerdán

Egy viharos élet.

Csütörtökön és pénteken

Az alibi.

A váratlan vendég

Szombaton és vasárnap

Homunculus VI.**Helyárrak:**

Páholyülés 1.50 kor.
Földszinti ülés 1 kor.
erkély 70 fillér.
erkély 50 fillér.

